

Υπόθεση C-752/22

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως

Ημερομηνία καταθέσεως:

9 Δεκεμβρίου 2022

Αιτούν δικαστήριο:

Korkein hallinto-oikeus (Φινλανδία) (Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο)

Ημερομηνία της απόφασης του αιτούντος δικαστηρίου:

2 Δεκεμβρίου 2022

Αναιρεσείων:

EP

Λοιποί διάδικοι:

Maahanmuuttovirasto (Εθνική Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως)

KORKEIN HALLINTO-OIKEUS (Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο, Φινλανδία) παρεμπόδιση απόφαση [παρλειπόμενα]

[παρλειπόμενα]

Αντικείμενο της διαφοράς

Αίτηση προδικαστικής αποφάσεως ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης δυνάμει του άρθρου 267 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ)

[παρλειπόμενα]

Αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης και κρίσιμα για την επίλυση της διαφοράς πραγματικά περιστατικά

- 1 Ο αναιρεσείων είναι Ρώσος υπήκοος και προσκόμισε διαβατήριο της Ρωσικής Ομοσπονδίας με ισχύ μέχρι τις 26 Δεκεμβρίου 2024. Διαθέτει άδεια διαμονής επί

μακρόν διαμένοντος ΕΕ που εκδόθηκε από την Εσθονία για το χρονικό διάστημα από τις 12 Ιουλίου 2019 έως τις 12 Ιουλίου 2024.

- 2 Ο αναιρεσείων είχε ήδη απελαθεί από τη Φινλανδία στην Εσθονία στις 9 Φεβρουαρίου 2017. Τότε, του επιβλήθηκε διετής απαγόρευση εισόδου στη Φινλανδία για το χρονικό διάστημα από τις 8 Φεβρουαρίου 2017 έως τις 7 Φεβρουαρίου 2019. Στη συνέχεια, ο αναιρεσείων απελάθηκε εκ νέου από τη Φινλανδία στην Εσθονία στις 16 Μαρτίου 2017 και για μία ακόμη φορά στις 26 Νοεμβρίου 2018· στο πλαίσιο αυτό, του επιβλήθηκε διετής απαγόρευση εισόδου στη Φινλανδία για το χρονικό διάστημα από τις 27 Νοεμβρίου 2018 έως τις 27 Νοεμβρίου 2020. Πριν από την υπό κρίση υπόθεση, ο αναιρεσείων απελάθηκε από τη Φινλανδία στην Εσθονία για μία ακόμη φορά στις 8 Ιουλίου 2019 και του επιβλήθηκε τετραετής απαγόρευση εισόδου στη Φινλανδία για το χρονικό διάστημα από τις 8 Ιουλίου 2019 έως τις 8 Ιουλίου 2023. Στις 16 Νοεμβρίου 2019, ο αναιρεσείων βρέθηκε και πάλι στη Φινλανδία.
- 3 Ο αναιρεσείων καταδικάστηκε στη Φινλανδία σε πρόστιμα για δύο ποινικά αδικήματα που προβλέπει ο νόμος περί αλλοδαπών, σε ποινή φυλακίσεως 80 ημερών με αναστολή λόγω οδήγησης σε κατάσταση μέθης και χωρίς άδεια οδήγησης, καθώς και σε πρόστιμο για παράβαση της απαγορεύσεως εισόδου στην επικράτεια. Ο αναιρεσείων ήταν επίσης ύποπτος για διακεκριμένη κλοπή, παράβαση απαγορεύσεως εισόδου, πλαστογραφία, ψευδή στοιχεία ταυτότητας σε δύο περιπτώσεις, οδήγηση χωρίς άδεια οδήγησης σε δύο περιπτώσεις και οδήγηση σε κατάσταση μέθης.
- 4 Κατά την ακρόασή του, στις 18 Νοεμβρίου 2019, σχετικά με την προκειμένη απέλαση, ο αναιρεσείων δήλωσε ότι αντιτάσσεται στην απέλασή του στη Ρωσική Ομοσπονδία. Αντιθέτως, δεν αντιτάχθηκε στην απέλασή του στη χώρα κατοικίας του, την Εσθονία. Ο αναιρεσείων δήλωσε ότι διαμένει προσωρινά στη Φινλανδία όπου και εργάζεται σε δύο επιχειρήσεις. Σύμφωνα με την κατάθεσή του, δεν διατηρεί άλλους δεσμούς με τη Φινλανδία. Ο αναιρεσείων δήλωσε ότι το ανήλικο τέκνο του ζει με την πρώην σύντροφό του στην Εσθονία.
- 5 Με την επίδικη απόφαση της 19ης Νοεμβρίου 2019, η Maahanmuuttovirasto (Εθνική Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως) απέλασε τον αναιρεσείοντα στη χώρα καταγωγής του, τη Ρωσική Ομοσπονδία, με την αιτιολογία, μεταξύ άλλων, ότι συνιστούσε απειλή για τη δημόσια τάξη και τη δημόσια ασφάλεια. Η Maahanmuuttovirasto (Εθνική Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως) του επέβαλε απαγόρευση εισόδου στον χώρο Σένγκεν για χρονικό διάστημα τεσσάρων ετών από την ημερομηνία αναχωρήσεώς του από αυτόν. Κατά την απόφαση της Maahanmuuttovirasto (Εθνικής Υπηρεσίας Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως), ο αναιρεσείων δεν προσκόμισε καμία απόδειξη σχετικά με τους οικογενειακούς του δεσμούς στην Εσθονία. Ούτε διαθέτει άδεια διαμονής που να του επιτρέπει να εργάζεται στη Φινλανδία.
- 6 Την ίδια ημέρα, η Maahanmuuttovirasto (Εθνική Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως) άρχισε διαβουλεύσεις με την Εσθονία σχετικά με ενδεχόμενη

ανάκληση της άδειας διαμονής. Στις 9 Δεκεμβρίου 2019, η Εσθονία ενημέρωσε ότι η άδεια διαμονής του αναιρεσειόντος δεν επρόκειτο να ανακληθεί. Η Maahanmuuttovirasto (Εθνική Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως) τροποποίησε αυθημερόν την απαγόρευση εισόδου του αναιρεσειόντος ώστε να αφορά τη Φινλανδία. Στις 24 Μαρτίου 2020, ο προσφεύγων απελάθηκε στη Ρωσική Ομοσπονδία. Στη συνέχεια, στις 8 Αυγούστου 2020 και στη συνέχεια στις 16 Νοεμβρίου 2020, απελάθηκε στην Εσθονία, αφότου εισήλθε εκ νέου στη Φινλανδία.

- 7 Με την προσβαλλόμενη απόφαση, το Helsingin hallinto-oikeus (διοικητικό πρωτοδικείο Ελσίνκι, Φινλανδία) απέρριψε την προσφυγή του αναιρεσειόντος κατά της αποφάσεως της Maahanmuuttovirasto (Εθνικής Υπηρεσίας Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως) της 19ης Νοεμβρίου 2019.
- 8 Ο αναιρεσειών ζήτησε από το Korkein hallinto-oikeus (Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο) να επιτρέψει την άσκηση ενδίκου μέσου και ζητεί την ακύρωση της αποφάσεως του Hallinto-oikeus (διοικητικού πρωτοδικείου) και την αναπομπή της υποθέσεως στη Maahanmuuttovirasto (Εθνική Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως) προκειμένου η τελευταία να αποφανθεί εκ νέου επί αυτής.

Κύρια επιχειρήματα των διαδίκων

- 9 Με την αναίρεσή του ενώπιον του Korkein hallinto-oikeus (Ανώτατου Διοικητικού Δικαστηρίου), ο αναιρεσειών ισχυρίζεται ότι είχε απελαθεί στο παρελθόν τρεις φορές από τη Φινλανδία στην Εσθονία, όπου είχε ζήσει σχεδόν όλη του τη ζωή και όπου του χορηγήθηκε άδεια διαμονής επί μακρόν διαμένοντος ΕΕ. Στην Εσθονία έχει σύντροφο, ανήλικο τέκνο και θέση εργασίας. Η απέλασή του στη χώρα της οποίας είναι υπήκοος –στη Ρωσική Ομοσπονδία– και η απαγόρευση εισόδου σε ολόκληρο τον χώρο Σένγκεν δυσχέραναν τη διατήρηση στην Εσθονία των δεσμών που ανέφερε. Δεν διατηρεί κανέναν δεσμό με τη χώρα της οποίας είναι υπήκοος. Ο αναιρεσειών αντιτάχθηκε στην απέλασή του στη χώρα της οποίας είναι υπήκοος και στη σε βάρος του επιβολή απαγορεύσεως εισόδου σε ολόκληρο τον χώρο Σένγκεν. Η απαγόρευση εισόδου σε ολόκληρο τον χώρο Σένγκεν που του επιβλήθηκε τον εμπόδισε να επιστρέψει στην Εσθονία. Η απόφαση της Maahanmuuttovirasto (Εθνικής Υπηρεσίας Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως) υπήρξε εξαρχής εσφαλμένη. Το σφάλμα αυτό δεν θεραπεύθηκε από το γεγονός ότι στις 9 Δεκεμβρίου 2019, η Maahanmuuttovirasto (Εθνική Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως) τροποποίησε την απαγόρευση εισόδου ώστε να αφορά τη Φινλανδία.
- 10 Η Maahanmuuttovirasto (Εθνική Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως) υποστήριξε ενώπιον του Korkein hallinto-oikeus (Ανώτατου Διοικητικού Δικαστηρίου) ότι οι δεσμοί του αναιρεσειόντος με την Εσθονία, για τους οποίους είχε παράσχει αντιφατικές πληροφορίες σε διάφορα στάδια της διαδικασίας, δεν κρίθηκαν βάσει της οδηγίας σχετικά με το καθεστώς υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμένοντες (2003/109/ΕΚ), διότι η οδηγία αυτή δεν είχε

εφαρμοστεί στην περίπτωση αυτή. Σύμφωνα με το άρθρο 3 της οδηγίας, αυτή εφαρμόζεται στους υπηκόους τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στην επικράτεια κράτους μέλους. Στην οδηγία, δεν περιλαμβάνεται ειδικός ορισμός της νόμιμης διαμονής. Όταν η διαμονή υπηκόου τρίτης χώρας στη Φινλανδία είναι παράνομη κατά την έννοια της οδηγίας αυτής, εφαρμόζεται ως προς την επιστροφή του εν λόγω προσώπου η οδηγία σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών (2008/115/ΕΚ, οδηγία περί επιστροφής). Η διαμονή του αναιρεσειόντος στη Φινλανδία δεν μπορεί να θεωρηθεί ως νόμιμη, διότι κατά τον χρόνο αφίξεώς του στη Φινλανδία, ίσχυε απαγόρευση εισόδου του σε αυτήν. Ο αναιρεσειών γνώριζε ότι η διαμονή του στη Φινλανδία δεν ήταν νόμιμη και ότι δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής. Επιπλέον, ο αναιρεσειών δεν υπέβαλε αίτηση για τίτλο διαμονής στη Φινλανδία, αφοτου εισήλθε στο έδαφός της έχοντας άδεια διαμονής επί μακρόν διαμένοντος ΕΕ που εκδόθηκε από άλλο κράτος μέλος.

- 11 Κατά την *Maahanmuuttovirasto* (Εθνική Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως), σύμφωνα με το άρθρο 22, παράγραφος 3, της οδηγίας σχετικά με το καθεστώς υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμένοντες, το δεύτερο κράτος μέλος, εν προκειμένω η Φινλανδία, μπορεί να λάβει την απόφαση να απομακρύνει τον υπήκοο τρίτης χώρας από το έδαφος της Ένωσης, μόνο για σοβαρούς λόγους σύμφωνα με το άρθρο 12 και δυνάμει των εγγυήσεων του άρθρου αυτού. Το κυβερνητικό νομοσχέδιο για τη μεταφορά της οδηγίας στην εθνική έννομη τάξη (HE 94/2006 νρ) επισημαίνει ότι ο λόγος απέλασεως βάσει του άρθρου 149, παράγραφος 1, του νόμου περί αλλοδαπών, εφαρμόζεται στους επί μακρόν διαμένοντες που έχουν μεταβεί στη Φινλανδία αλλά δεν διαθέτουν ακόμη εκεί άδεια διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμένοντες. Το άρθρο 149, παράγραφος 4, το οποίο προστέθηκε στον νόμο περί αλλοδαπών βάσει της οδηγίας, εφαρμόζεται μόνο στην απέλαση αλλοδαπών στους οποίους η Φινλανδία έχει χορηγήσει άδεια διαμονής επί μακρόν διαμένοντος. Ούτε από τις προπαρασκευαστικές εργασίες προκύπτει κάποιο στοιχείο αναφορικά με την απέλαση υπηκόου τρίτης χώρας ο οποίος είναι επί μακρόν διαμένων σε άλλο κράτος μέλος. Κατά την *Maahanmuuttovirasto* (Εθνική Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως), η απέλαση των επί μακρόν διαμενόντων προσώπων δεν ελήφθη επαρκώς υπόψη κατά τη μεταφορά της οδηγίας στην εθνική έννομη τάξη, οπότε ο νόμος περί αλλοδαπών χρήζει ερμηνείας συναφώς.
- 12 Επιπλέον, η *Maahanmuuttovirasto* (Εθνική Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως) υποστήριξε ότι, δυνάμει της οδηγίας περί επιστροφής, η επιστροφή πραγματοποιείται προς τη χώρα καταγωγής ή προς άλλη τρίτη χώρα. Κατά παρανόμως διαμένοντος υπηκόου τρίτης χώρας ο οποίος διαθέτει τίτλο διαμονής που έχει εκδοθεί από άλλο κράτος μέλος, εκδίδεται απόφαση επιστροφής σε περίπτωση μη συμμορφώσεως του εν λόγω προσώπου με την απαίτηση να μεταβεί στην επικράτεια του κράτους μέλους που εξέδωσε την άδεια διαμονής ή εάν η άμεση αναχώρηση του υπηκόου τρίτης χώρας απαιτείται για λόγους δημόσιας τάξης και δημόσιας ασφάλειας. Δεδομένου ότι ο προσφεύγων

συνιστούσε απειλή για τη δημόσια τάξη και τη δημόσια ασφάλεια, έπρεπε να εκδοθεί απόφαση επιστροφής σε βάρος του. Η απόφαση επιστροφής μπορεί να εκδοθεί μόνο σε σχέση με τρίτη χώρα και όχι σε σχέση με άλλο κράτος μέλος.

Εθνικό δίκαιο

- 13 Σύμφωνα με το άρθρο 11 (121/2018), παράγραφος 1, του νόμου περί αλλοδαπών (301/2004)¹, προϋπόθεση για την είσοδο αλλοδαπού είναι, μεταξύ άλλων, να μην έχει επιβληθεί σε βάρος του απαγόρευση εισόδου σύμφωνα με το άρθρο 1, σημείο 4, και να μην συνιστά απειλή για τη δημόσια τάξη και τη δημόσια ασφάλεια βάσει της παραγράφου 1, σημείο 5.
- 14 Σύμφωνα με το άρθρο 148, παράγραφος 1, του νόμου περί αλλοδαπών, αλλοδαπός μπορεί να απελαθεί, μεταξύ άλλων, εάν, σύμφωνα με το σημείο 1 (1214/2013), της εν λόγω παραγράφου, δεν πληροί τις προϋποθέσεις εισόδου που προβλέπονται στο άρθρο 11, παράγραφος 1, του ίδιου νόμου ή εάν, σύμφωνα με το σημείο 8, του έχει επιβληθεί στερητική της ελευθερίας ποινή ή οποιοσδήποτε άλλος βάσιμος λόγος δικαιολογεί την υποψία ότι θα διαπράξει αδίκημα που τιμωρείται στη Φινλανδία με στερητική της ελευθερίας ποινή ή ότι θα διαπράξει αδικήματα κατ' επανάληψη.
- 15 Σύμφωνα με το άρθρο 148, παράγραφος 2, του νόμου περί αλλοδαπών, αλλοδαπός ο οποίος εισήλθε στη Φινλανδία χωρίς τίτλο διαμονής μπορεί να απελαθεί ακόμη και αν για τη διαμονή του στη Φινλανδία απαιτείται θεώρηση ή άδεια διαμονής, αλλά δεν έχει υποβάλει συναφή αίτηση ή τα εν λόγω έγγραφα δεν του έχουν χορηγηθεί.
- 16 Σύμφωνα με το άρθρο 149 (565/2019), παράγραφος 4, του νόμου περί αλλοδαπών, αλλοδαπός ο οποίος διαθέτει στη Φινλανδία άδεια διαμονής επί μακρόν διαμένοντος ΕΕ, μπορεί να απελαθεί μόνο εάν συνιστά ενεστώσα και επαρκώς σοβαρή απειλή κατά της δημόσιας τάξης ή της δημόσιας ασφάλειας.
- 17 Σύμφωνα με το άρθρο 149b (1214/2013) του νόμου περί αλλοδαπών, υπήκοος τρίτης χώρας ο οποίος διαμένει παρανόμως στη χώρα ή του οποίου η αίτηση για χορήγηση άδειας διαμονής έχει απορριφθεί και ο οποίος διαθέτει έγκυρο τίτλο διαμονής που έχει εκδοθεί από άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλη άδεια που παρέχει δικαίωμα παραμονής, υποχρεούται να μεταβεί αμέσως στο έδαφος αυτού του άλλου κράτους μέλους. Σε περίπτωση μη συμμορφώσεως του υπηκόου τρίτης χώρας με την παρούσα απαίτηση ή όταν η άμεση αναχώρησή του επιβάλλεται για λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας, διατάσσεται η απέλασή του.
- 18 Σύμφωνα με το άρθρο 146a (1214/2013) του νόμου περί αλλοδαπών, ως «επιστροφή» νοείται η διαδικασία απομακρύνσεως στο πλαίσιο της οποίας

¹ [παραλείπόμενα]

υπήκοος τρίτης χώρας στον οποίο έχει απαγορευθεί η είσοδος ή του οποίου διατάχθηκε η επαναπροώθηση ή η απέλαση είτε αναχωρεί οικειοθελώς είτε απελαύνεται: 1) στη χώρα καταγωγής· 2) σε χώρα διελεύσεως σύμφωνα με συμφωνία επανεισδοχής ή σύμφωνα με οποιαδήποτε άλλη συμφωνία μεταξύ της Ένωσης ή της Φινλανδίας και τρίτης χώρας· ή 3) σε άλλη τρίτη χώρα στην οποία ο εν λόγω υπήκοος τρίτης χώρας αποφασίζει εθελοντικά να επιστρέψει ή στην οποία γίνεται δεκτός.

Κρίσιμες διατάξεις του δικαίου της Ένωσης

Οδηγία του Συμβουλίου, σχετικά με το καθεστώς υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμένοντες (2003/109/ΕΚ) [όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2011/51/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2011, που τροποποιεί την οδηγία 2003/109/ΕΚ του Συμβουλίου επεκτείνοντας το πεδίο εφαρμογής της και στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας]

- 19 Κατά το άρθρο 1, στοιχείο α', η οδηγία καθορίζει τις προϋποθέσεις χορήγησης και ανάκλησης του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος από ένα κράτος μέλος στους υπηκόους τρίτων χωρών οι οποίοι διαμένουν νόμιμα στην επικράτειά του, καθώς και τα συναφή δικαιώματα. Κατά το στοιχείο β', του εν λόγω άρθρου, η οδηγία καθορίζει τις προϋποθέσεις διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών υπό καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος σε κράτη μέλη άλλα από εκείνο που τους χορήγησε το καθεστώς αυτό.
- 20 Κατά το άρθρο 2, στοιχείο γ', ως «πρώτο κράτος μέλος» κατά την έννοια της οδηγίας, νοείται το κράτος μέλος το οποίο για πρώτη φορά χορήγησε το καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος σε υπήκοο τρίτης χώρας. Κατά το στοιχείο δ', του ίδιου άρθρου, ως «δεύτερο κράτος μέλος» νοείται κάθε κράτος μέλος άλλο από εκείνο που χορήγησε για πρώτη φορά το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος σε υπήκοο τρίτης χώρας και στο οποίο ο εν λόγω επί μακρόν διαμένων ασκεί το δικαίωμα διαμονής του.
- 21 Κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, η οδηγία εφαρμόζεται στους υπηκόους τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στην επικράτεια κράτους μέλους.
- 22 Κατά το άρθρο 12, παράγραφος 1, της οδηγίας, τα κράτη μέλη μπορούν να λάβουν απόφαση να απελάσουν επί μακρόν διαμένοντα αποκλειστικά όταν αυτός συνιστά ενεστώσα και επαρκώς σοβαρή απειλή κατά της δημόσιας τάξης ή της δημόσιας ασφάλειας.
- 23 Κατά το άρθρο 12, παράγραφος 3, της οδηγίας, πριν να λάβουν απόφαση να απελάσουν επί μακρόν διαμένοντα, τα κράτη μέλη λαμβάνουν υπόψη τους ακόλουθους παράγοντες:

α) τη διάρκεια της διαμονής στην επικράτειά τους,

β) την ηλικία του ενδιαφερομένου προσώπου,

- γ) τις επιπτώσεις για ενδιαφερόμενο πρόσωπο και τα μέλη της οικογένειάς του,
- δ) τους δεσμούς με τη χώρα διαμονής ή την απουσία δεσμών με τη χώρα καταγωγής του.
- 24 Κατά το άρθρο 14, παράγραφος 1, της οδηγίας, οι επί μακρόν διαμένοντες αποκτούν το δικαίωμα να διαμένουν στο έδαφος κρατών μελών άλλων από εκείνο που τους χορήγησε το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος, για περίοδο που υπερβαίνει τους τρεις μήνες, εφόσον πληρούνται οι όροι που καθορίζονται στο παρόν κεφάλαιο.
- 25 Κατά το άρθρο 15, παράγραφος 1, της οδηγίας, το ταχύτερο δυνατό και όχι αργότερα από τρεις μήνες από την είσοδό του στο έδαφος του δεύτερου κράτους μέλους, ο επί μακρόν διαμένων πρέπει να υποβάλει αίτηση για άδεια διαμονής στις αρμόδιες αρχές του εν λόγω κράτους μέλους.
- 26 Κατά το άρθρο 22, παράγραφος 1, της οδηγίας, έως ότου ο υπήκοος τρίτης χώρας αποκτήσει καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος, το δεύτερο κράτος μέλος μπορεί να αποφασίσει να αρνηθεί να ανανεώσει ή να ανακαλέσει την άδεια διαμονής και να υποχρεώσει τον ενδιαφερόμενο και τα μέλη της οικογένειάς του/της να εγκαταλείψουν το έδαφός του, σύμφωνα με τις προβλεπόμενες από το εθνικό δίκαιο διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένων των διαδικασιών απομάκρυνσης, στις ακόλουθες περιπτώσεις:
- α) για λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας, όπως ορίζονται στο άρθρο 17·
- β) όταν οι όροι που προβλέπονται στα άρθρα 14, 15 και 16 δεν πληρούνται πλέον·
- γ) όταν ο υπήκοος τρίτης χώρας δεν διαμένει νομίμως στο εν λόγω κράτος μέλος.
- 27 Κατά το άρθρο 22, παράγραφος 2, της οδηγίας, εάν το δεύτερο κράτος μέλος λάβει ένα από τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 1, το πρώτο κράτος μέλος πρέπει να επανεισδέχεται αμέσως και χωρίς διατυπώσεις τον επί μακρόν διαμένοντα και τα μέλη της οικογένειάς του/της. Το δεύτερο κράτος μέλος κοινοποιεί την απόφασή του στο πρώτο κράτος μέλος.
- 28 Κατά το άρθρο 22, παράγραφος 3, της οδηγίας, μέχρις ότου αποκτήσει καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος ο υπήκοος τρίτης χώρας και με την επιφύλαξη της υποχρέωσης επανεισδοχής που προβλέπεται στην παράγραφο 2, το δεύτερο κράτος μέλος μπορεί να λάβει την απόφαση να απομακρύνει τον υπήκοο τρίτης χώρας από το έδαφος της Ένωσης, σύμφωνα με το άρθρο 12 και δυνάμει των εγγυήσεων του εν λόγω άρθρου, για σοβαρούς λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας. Στις περιπτώσεις αυτές, όταν το δεύτερο κράτος μέλος λαμβάνει την εν λόγω απόφαση, προβαίνει σε διαβουλεύσεις με το πρώτο κράτος μέλος. Όταν το δεύτερο κράτος μέλος λαμβάνει απόφαση απομάκρυνσης του ενδιαφερόμενου υπηκόου τρίτης χώρας, λαμβάνει όλα τα κατάλληλα μέτρα για την αποτελεσματική εφαρμογή της. Στις περιπτώσεις αυτές, το δεύτερο κράτος μέλος

παρέχει στο πρώτο κράτος μέλος τις κατάλληλες πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή της απόφασης απομάκρυνσης.

- 29 Κατά το άρθρο 26, παράγραφος 1, της οδηγίας, τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες προκειμένου να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο στις 23 Ιανουαρίου 2006.

Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών (2008/115/EK, οδηγία περί επιστροφής)

- 30 Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας, αυτή εφαρμόζεται στους παρανόμως διαμενόντες στο έδαφος κράτους μέλους υπηκόους τρίτης χώρας.
- 31 Κατά το άρθρο 3, σημείο 2, της οδηγίας, ως «παράνομη διαμονή» για τους σκοπούς της εν λόγω οδηγίας, νοείται η παρουσία στο έδαφος κράτους μέλους υπηκόου τρίτης χώρας που δεν πληροί, ή δεν πληροί πλέον, τις προϋποθέσεις εισόδου, όπως ορίζονται στο άρθρο 5 του Κώδικα Συνόρων του Σένγκεν ή τις λοιπές προϋποθέσεις εισόδου, παραμονής ή διαμονής στο εν λόγω κράτος μέλος.
- 32 Κατά το άρθρο 3, σημείο 3, της οδηγίας, ως «επιστροφή» για τους σκοπούς της εν λόγω οδηγίας, νοείται η διαδικασία επανόδου υπηκόου τρίτης χώρας –είτε με οικειοθελή συμμόρφωσή του προς την υποχρέωση επιστροφής είτε αναγκαστικά: | — | στη χώρα καταγωγής του/της, ή | — | σε χώρα διέλευσης σύμφωνα με κοινοτικές ή διμερείς συμφωνίες επανεισδοχής ή άλλες ρυθμίσεις, ή | — | σε άλλη τρίτη χώρα, στην οποία ο εν λόγω υπήκοος τρίτης χώρας αποφασίζει εθελοντικά να επιστρέψει και στην οποία γίνεται δεκτός/-ή.
- 33 Κατά το άρθρο 3, σημείο 4, της οδηγίας, ως «απόφαση επιστροφής» για τους σκοπούς της εν λόγω οδηγίας, νοείται η διοικητική ή δικαστική απόφαση ή πράξη με την οποία κηρύσσεται ή αναφέρεται ως παράνομη η παραμονή υπηκόου τρίτης χώρας και του επιβάλλεται ή αναφέρεται υποχρέωση επιστροφής.
- 34 Κατά το άρθρο 6, παράγραφος 1, της οδηγίας, τα κράτη μέλη εκδίδουν απόφαση επιστροφής για υπηκόους τρίτης χώρας που διαμένουν παράνομα στο έδαφος τους, με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων που προβλέπονται στις παραγράφους 2 έως 5. Κατά την παράγραφο 2, του ίδιου άρθρου, οι υπήκοοι τρίτων χωρών, οι οποίοι διαμένουν παρανόμως στο έδαφος κράτους μέλους και διαθέτουν έγκυρο τίτλο διαμονής ή άλλη άδεια που παρέχει δικαίωμα παραμονής και έχει εκδοθεί από άλλο κράτος μέλος, υποχρεούνται να μεταβαίνουν αμέσως στο έδαφος αυτού του άλλου κράτους μέλους. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης του υπηκόου τρίτης χώρας με την παρούσα απαίτηση ή όταν η άμεση αναχώρηση του υπηκόου τρίτης χώρας απαιτείται από λόγους εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης, εφαρμόζεται η παράγραφος 1.

- 35 Κατά το άρθρο 7, παράγραφος 4, της οδηγίας, εάν υπάρχει κίνδυνος διαφυγής, ή εάν αίτηση για νόμιμη παραμονή έχει απορριφθεί ως προδήλως αβάσιμη ή δολία, ή εάν το συγκεκριμένο πρόσωπο αποτελεί κίνδυνο για τη δημόσια ασφάλεια, τη δημόσια τάξη ή την εθνική ασφάλεια, τα κράτη μέλη μπορούν να μη χορηγούν χρονικό διάστημα οικειοθελούς αναχώρησης ή μπορούν να χορηγούν χρονικό διάστημα κάτω των επτά ημερών.

Η αναγκαιότητα εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως

- 36 Η εκκρεμής ενώπιον του Korkein hallinto-oikeus (Ανώτατου Διοικητικού Δικαστηρίου) διαδικασία έχει ως αντικείμενο το ζήτημα αν η Maahanmuuttovirasto (Εθνική Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως) μπορούσε, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπει η οδηγία περί επιστροφής, να απελάσει τον αναιρεσείοντα στη Ρωσική Ομοσπονδία και να του επιβάλει απαγόρευση εισόδου σε ολόκληρο τον χώρο Σένγκεν αντί να ακολουθήσει τη διαδικασία που προβλέπει η εν λόγω οδηγία σχετικά με το καθεστώς υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμένοντες.
- 37 Δεν αμφισβητείται ότι ο αναιρεσείων διαθέτει άδεια διαμονής υπηκόου τρίτης χώρας ο οποίος είναι επί μακρόν διαμένων, η οποία εκδόθηκε από την Εσθονία και ότι δεν έχει υποβάλει αίτηση για άδεια διαμονής στη Φινλανδία.
- 38 Επιπλέον, δεν αμφισβητείται ότι, λόγω των εθνικών απαγορεύσεων εισόδου στη Φινλανδία που του είχαν επιβληθεί προηγουμένως, ο αναιρεσείων δεν πληρούσε, κατά την εισοδό του στη Φινλανδία, την προϋπόθεση εισόδου που προβλέπει το άρθρο 11, παράγραφος 1, σημείο 4, του νόμου περί αλλοδαπών.
- 39 Αποδείχθηκε επίσης ότι, λόγω της απειλής που συνιστούσε για τη δημόσια τάξη και τη δημόσια ασφάλεια, ο αναιρεσείων δεν πληρούσε κατά την άφιξή του στη Φινλανδία την προϋπόθεση εισόδου που προβλέπει το άρθρο 11, παράγραφος 1, σημείο 5, του νόμου περί αλλοδαπών.
- 40 Η Maahanmuuttovirasto (Εθνική Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως) θεωρεί ότι η διαμονή του αναιρεσείοντος στη Φινλανδία ήταν παράνομη, γεγονός που οδήγησε στην εφαρμογή, κατά την επιστροφή του, της διαδικασίας που προβλέπει η οδηγία περί επιστροφής και όχι της διαδικασίας του άρθρου 22, παράγραφος 3, και του άρθρου 12 της οδηγίας σχετικά με το καθεστώς υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμένοντες. Δεδομένου ότι ο αναιρεσείων θεωρήθηκε ότι συνιστούσε απειλή για τη δημόσια τάξη και τη δημόσια ασφάλεια, απελάθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση στη χώρα της οποίας είναι υπήκοος, παρά την άδεια διαμονής υπηκόου τρίτης χώρας ο οποίος είναι επί μακρόν διαμένων την οποία του είχε χορηγήσει η Εσθονία.
- 41 Αντικείμενο της δίκης είναι η εκτίμηση του κατά πόσον, σε περίπτωση κατά την οποία η διαμονή του αναιρεσείοντος στη Φινλανδία ήταν παράνομη, πρέπει να εφαρμοστεί ως προς την απέλασή του από την Ευρωπαϊκή Ένωση η ενισχυμένη προστασία έναντι της απελάσεως που προβλέπει η οδηγία σχετικά με το καθεστώς

των υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμένοντες λόγω του δικαιώματος διαμονής που του έχει χορηγήσει η Εσθονία.

- 42 Κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας σχετικά με το καθεστώς υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμένοντες, η οδηγία εφαρμόζεται στους υπηκόους τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στην επικράτεια κράτους μέλους. Η οδηγία καθορίζει, αφενός, τις προϋποθέσεις χορήγησης και ανάκλησης του καθεστώτος αυτού και τα συνδεδεμένα με το καθεστώς αυτό δικαιώματα και, αφετέρου, τις προϋποθέσεις διαμονής των προσώπων στα οποία έχει χορηγηθεί το καθεστώς αυτό σε κράτη μέλη διαφορετικά από εκείνο που τους χορήγησε το καθεστώς του υπηκόου τρίτης χώρας, ο οποίος είναι επί μακρόν διαμένων. Το κεφάλαιο II της οδηγίας αφορά το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος στο πρώτο κράτος μέλος και το κεφάλαιο III τη διαμονή στα άλλα κράτη μέλη. Σύμφωνα με το άρθρο 22, παράγραφος 1, στοιχείο γ', το οποίο εντάσσεται στο κεφάλαιο III της οδηγίας, το δεύτερο κράτος μέλος μπορεί να απομακρύνει πρόσωπο, το οποίο έχει αποκτήσει το καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος στο πρώτο κράτος μέλος, όταν δεν διαμένει νομίμως στο έδαφος του δεύτερου κράτους μέλους. Σύμφωνα με το άρθρο 22, παράγραφος 3, της οδηγίας, το δεύτερο κράτος μέλος μπορεί, σε ορισμένες περιπτώσεις, να λάβει την απόφαση να απομακρύνει τον υπήκοο τρίτης χώρας από το έδαφος της Ένωσης, τηρουμένων των εγγυήσεων του άρθρου 12.
- 43 Από τις διατάξεις της οδηγίας δεν προκύπτει σαφώς πώς πρέπει να ερμηνευθεί στην προκειμένη περίπτωση το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας. Αφενός, η διαμονή του αναιρεσειόντος στην Εσθονία είναι νόμιμη και, βάσει της άδειας διαμονής υπηκόου τρίτης χώρας ο οποίος είναι επί μακρόν διαμένων, η οποία του έχει χορηγηθεί από την Εσθονία, απολαύει ορισμένων δικαιωμάτων που καθορίζει η οδηγία, στα οποία συγκαταλέγεται η ενισχυμένη προστασία έναντι της απελάσεως και, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, το δικαίωμα διαμονής σε άλλα κράτη μέλη. Αφετέρου, ο αναιρεσειών δεν υπέβαλε στη Φινλανδία αίτηση για τίτλο διαμονής βάσει της οδηγίας αυτής και, λόγω της απαγορεύσεως εισόδου που του επιβλήθηκε στη Φινλανδία, δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις εισόδου, οπότε η διαμονή του στη Φινλανδία ήταν παράνομη.
- 44 Σε περίπτωση που η απέλαση του αναιρεσειόντος πρέπει να κριθεί βάσει της οδηγίας σχετικά με το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμένοντες, το Korkein hallinto-oikeus (Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο) επισημαίνει τα ακόλουθα αναφορικά με τη μεταφορά της οδηγίας στην εθνική έννομη τάξη.
- 45 Οι νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες προκειμένου [τα κράτη μέλη] να συμμορφωθούν με την οδηγία έπρεπε να τεθούν σε ισχύ το αργότερο στις 23 Ιανουαρίου 2006. Το άρθρο 149, παράγραφος 4, του νόμου περί αλλοδαπών εφαρμόζεται, σύμφωνα με το γράμμα του, μόνο σε αλλοδαπούς στους οποίους έχει χορηγηθεί στη Φινλανδία άδεια διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμένοντες. Ο νόμος περί αλλοδαπών δεν προβλέπει ειδική διαδικασία, σύμφωνα με το άρθρο 22,

παράγραφος 3, της οδηγίας σχετικά με το καθεστώς υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμένοντες, δυνάμει της οποίας ο υπήκοος τρίτης χώρας στον οποίο χορηγήθηκε άδεια διαμονής υπηκόου τρίτης χώρας ο οποίος είναι επί μακρόν διαμένων, απομακρύνεται εκ μέρους της Φινλανδίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- 46 Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε όλες τις περιπτώσεις στις οποίες προκύπτει ότι οι διατάξεις μιας οδηγίας είναι, από άποψη περιεχομένου, ανεπιφύλακτες και αρκούντως ακριβείς, οι ιδιώτες δικαιούνται να τις προβάλουν ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου έναντι του κράτους, είτε όταν το κράτος δεν έχει μεταφέρει εμπροθέσμως μια οδηγία στο εσωτερικό του δίκαιο είτε όταν έχει προβεί σε πλημμελή μεταφορά της.
- 47 Το Korkein hallinto-oikeus (Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο) διερωτάται, επιπροσθέτως, αν το άρθρο 12, παράγραφοι 1 και 3, και το άρθρο 22, παράγραφος 3, της εν λόγω οδηγίας, είναι από άποψη περιεχομένου, ανεπιφύλακτα και αρκούντως ακριβή, ώστε υπήκοος τρίτης χώρας να δικαιούται να τα προβάλλει έναντι κράτους μέλους.
- 48 Το Korkein hallinto-oikeus (Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο) κάλεσε τον αναιρεσείοντα και την Maahanmuuttovirasto (Εθνική Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μεταναστεύσεως) να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους επί του σχεδίου της διατάξεως περί παραπομπής.

Διάταξη του Korkein hallinto-oikeus (Ανώτατου Διοικητικού Δικαστηρίου)

- 49 Το Korkein hallinto-oikeus (Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο) αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ. Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως είναι αναγκαία για την επίλυση της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του Korkein hallinto-oikeus (Ανώτατου Διοικητικού Δικαστηρίου).

Προδικαστικά ερωτήματα

1. Στην περίπτωση απέλασης από το έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης προσώπου το οποίο εισήλθε στην επικράτεια κράτους μέλους ενώ του είχε επιβληθεί απαγόρευση εισόδου και του οποίου η διαμονή στο κράτος μέλος ήταν, ως εκ τούτου, παράνομη σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο και το οποίο δεν είχε υποβάλει αίτηση για τίτλο διαμονής στο εν λόγω κράτος μέλος, έχει εφαρμογή η οδηγία 2009/109/ΕΚ, σχετικά με το καθεστώς υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμένοντες, εφόσον στο εν λόγω πρόσωπο έχει χορηγηθεί άδεια διαμονής υπηκόου τρίτης χώρας ο οποίος είναι επί μακρόν διαμένων;

Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο πρώτο ερώτημα:

2. Συνιστούν το άρθρο 12, παράγραφοι 1 και 3, και το άρθρο 22, παράγραφος 3, της οδηγίας 2003/109/ΕΚ, σχετικά με το καθεστώς υπηκόων τρίτων χωρών οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμένοντες, ανεπιφύλακτες και αρκούντως ακριβείς διατάξεις ώστε υπήκοος τρίτης χώρας να δικαιούται να τις επικαλεστεί έναντι κράτους μέλους;

[*παραλειπόμενα*]

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ